

Egen Erfarenhet och insikt

Christel Falk, Strukturum

Till dig som jobbar med lokal näringslivsutveckling – insikter från Norrbottens inland

Sedan jag började min anställning som Näringslivsutvecklare, på Näringslivsbolaget Strukturum i Jokkmokk, i maj 2020, så fick jag samtidigt förmånen att vara Strukturums representant i det jämställdhetsprojekt som precis hade bytt namn till Develoop. Projektägare var Region Norrbotten och processledare Sara Nilsson från Jämställdhetsmyndigheten gav mig nya insikter i över två år framåt! Jag vill genom denna högst ovetenskapliga rapport dela med mig av en del av mina insikter och erfarenheter från dessa dryga två år.

Sverige har kommit långt inom jämställdhet, men så länge kvinnor och män inte ges samma makt att forma samhället och sina egna liv så kan vi konstatera att Sverige är ojämnt. Då kan vi också konstatera att vi tillsammans måste arbeta aktivt med att förändra den rådande strukturen där mannen är normen. Så länge Sverige är ett ojämnt land så är vi också det på alla nivåer både nationellt, regionalt och lokalt.

Vi i arbetsgruppen inom Develoop har därför för avsikt att genom ett digitalt verktyg ge dig förutsättningar för att du ska känna dig trygg i att kunna förklara, förstå syftet och framhålla vikten av att jobba med jämställdhet. Samt hur det leder till ett mer socialt hållbart företagande och ger arbetsplatser som leder till hållbarare samhällen på lokal nivå.

Problemet är således "ojämställdhet" men om vi aktivt jobbar för att bryta rådande strukturer så finns möjligheten att vi får mer och fler inkluderande arbetsplatser och på sikt mer socialt hållbara samhällen. Men vi riskerar det omvända om vi inte jobbar med utmaningen – ojämnt!

Vår lokala kultur i Norrlands Inland

En tydlig signal i våra samhällen i Norrlands inland vittnar om kvinnors flykt från mindre orter mot städer och universitet. Det innebär i sin tur att fler män än kvinnor blir kvar i glesbygden. Om vi bara stannar upp i det scenariot och börjar analysera varför det ser ut så. En faktor kan vara ett resultat av det ojämsta samhället, som får våra flickor att flytta och tillika våra pojkar att stanna.

Om vi istället skulle skapa samma förutsättningar och möjligheter för både pojkar och flickor att utvecklas och möjlighet att påverka våra små orter, skulle detta syndrom kunna minska. Vilket också skulle kunna få fler att välja att återvända efter sin studietid på annan ort. Kompetensförsörjningen i Norrlands inland handlar om att rekrytera en hel familj inte bara en specifik kompetens.

Allt börjar egentligen från början, dvs de värderingar som styr den miljö vi fostras i. Om vi fostras i en ojämsställd miljö så upplever vi till slut att det är det "normala", och för att bryta det behöver vi antingen komma bort eller jobba tillsammans för att bryta mönstret!

Det "normala" i dagens Sverige är att mannen är normen, det är männen som har makten och formar vårt samhälle. Inget ont om dessa män, men för att nå ett mer jämställt samhälle så är det inte minst dessa män som måste påbörja arbetet med att normkritiskt ställa sig frågan om vad det innebär för framtida generationer om vi inte jobbar för jämställdhet. Att ta och få privilegier för att man har ett manligt könsorgan, känns nog för det flesta helt fel i dagens Sverige år 2022. Men det kommer inte att lösa sig av sig självt.

Den kulturella miljö vi växer upp i skapar förutsättningar för hur mycket eller lite vi tillåts påverka. Detta gäller även arbetsmiljön, dvs vilka normer och värderingar och attityder är gällande på arbetsplatsen? När vi ställer oss den frågan och vågar analysera, värdera och kanske även utmana denna kultur, det är då vi kan skapa förändring.

Ungas vardag

Många unga idag vittnar om ett allt hårdare klimat mellan könen där unga i sin vardag möter nedvärderande attityder som hör ihop med det kvinnliga könet och det omvända om det manliga. Exempelvis när en kille inte springer nog snabbt eller kastar boll nog långt så "springer han som en fitta eller kastar som en tjej "Tjejkast". Medan om man gör något bra och modigt då har man "stake" nog att göra saker. Dom flesta har nog även hört uttrycket att trafikanter "kör som en kärring". Detta lägger grunden för den syn våra pojkar och flickor växer upp med. Detta kräver ett tydligt ledarskap från föräldrar och pedagoger som är bland de första våra unga människor möter i sin vardag och i sin uppväxtmiljö. Om det fortsätter att tillåtas så kan vi bara lägga allt annat jämställdhetsarbete på hyllan. Hur får vi tillbaka flickor till orten om de har haft en uppväxt med dessa uttryck och hur fungerar dessa pojkar som unga män i de lokala samhällena och på arbetsplatser. Det leder ofta till en osund machokultur där det finns uppenbara risker till psykisk ohälsa.

Men även i den lilla familjen där ord som beskrivs ovan inte alls förekommer, men där könsuppdelningen ändå är solklar, där kvinnan står för omsorgen av barnen, planerar allt som hör till hemmet och barnen, även om mannen "hjälp till" med matlagning, städning, tvätt osv så lär sig våra barn att värdera mammas och pappas jobb olika. En kvinnas hemarbete tas för givet och mannen som kanske dessutom jobbar på annan ort och inte är hemma i lika stor utsträckning som kvinnan, erkänns genom att han bidrar i högre grad till familjens ekonomi. Denna syn och uppväxtmiljö för våra barn skapar ojämsställda värderingar.

